

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VŨ CAO TOẠI

**QUẢN LÝ GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO HỌC SINH
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ BẮC NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VŨ CAO TOẠI

**QUẢN LÝ GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO HỌC SINH
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ BẮC NINH**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Mã số: 60 14 01 14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS.TS. NGUYỄN BÁ DƯƠNG

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin được bày tỏ lời cảm ơn chân thành tới PGS.TS. Nguyễn Bá Dương đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn, các thầy cô giáo, các cán bộ công nhân viên Trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên đã tận tình giảng dạy, hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu để hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Lãnh đạo và chuyên viên Sở Giáo dục và Đào tạo Bắc Ninh, Ban Giám hiệu, tập thể cán bộ giáo viên và học sinh các trường THPT trên địa bàn Thành phố Bắc Ninh đã động viên giúp đỡ, tạo điều kiện và hợp tác giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng nhưng luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, tác giả kính mong nhận được sự góp ý, chỉ dẫn của các thầy cô giáo, các chuyên gia và các bạn đồng nghiệp.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 4 năm 2014

Tác giả

Vũ Cao Toại

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu nêu trong luận văn là trung thực. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận văn

Vũ Cao Toại

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	4
6. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu của đề tài	4
7. Phương pháp nghiên cứu	5
8. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO HỌC SINH TRONG TRƯỜNG PHỔ THÔNG	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.2. Một số khái niệm cơ bản	8
1.2.1. Khái niệm về pháp luật.....	8
1.2.2. Khái niệm về giáo dục	11
1.2.3. Khái niệm giáo dục pháp luật và giáo dục pháp luật trong trường THPT.....	12
1.2.4. Khái niệm quản lý, quản lý giáo dục pháp luật	17
1.2.5. Khái niệm về các lực lượng giáo dục	22
1.3. Quản lý giáo dục pháp luật cho học sinh THPT.....	23
1.3.1. Mô hình quá trình quản lý GDPL.....	23
1.3.2. Mục tiêu GDPL	24
1.3.3. Nội dung quản lý GDPL cho học sinh THPT	24
1.4. Những yếu tố ảnh hưởng đến việc GDPL cho học sinh THPT.....	25
1.4.1. Đặc điểm của học sinh THPT.....	25

1.4.2. Yếu tố gia đình	29
1.4.3. Yếu tố nhà trường.....	30
1.4.4. Yếu tố xã hội.....	30
Kết luận chương 1.....	31
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ BẮC NINH (Giai đoạn 2010-2013).....	32
2.1. Khái quát về tình hình giáo dục, giáo dục đạo đức và pháp luật cho học sinh THPT ở Thành phố Bắc Ninh.....	32
2.1.1. Về tình hình giáo dục.....	32
2.1.2. Thực trạng về đạo đức của học sinh THPT ở Thành phố Bắc Ninh hiện nay	34
2.1.3. Thực trạng giáo dục pháp luật cho học sinh.....	35
2.2. Thực trạng công tác quản lý giáo dục pháp luật cho học sinh ở các trường THPT trên địa bàn Thành phố Bắc Ninh.....	40
2.2.1. Thực trạng về nhận thức công tác GDPL cho học sinh.....	40
2.2.2. Thực trạng về xây dựng kế hoạch GDPL	43
2.2.3. Thực trạng về tổ chức, chỉ đạo thực hiện kế hoạch GDPL	43
2.2.4. Thực trạng công tác phối hợp các lực lượng trong công tác GDPL cho học sinh	43
2.2.5. Đánh giá chung về thực trạng công tác quản lý GDPL cho học sinh ở các trường THPT trên địa bàn Thành phố Bắc Ninh.....	45
2.3. Đánh giá về tầm quan trọng của các yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng GDPL cho học sinh THPT.....	49
Kết luận chương 2.....	51
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG THPT TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ BẮC NINH	53
3.1. Phương hướng và nguyên tắc đề xuất các biện pháp quản lý giáo dục pháp luật cho học sinh THPT	53

3.1.1. Phương hướng	53
3.1.2. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp quản lý giáo dục pháp luật học sinh THPT	54
3.2. Biện pháp quản lý GDPL cho học sinh ở các trường THPT trên địa bàn Thành phố Bắc Ninh.....	56
3.2.1. Tăng cường quán triệt đầy đủ quan điểm, đường lối GDPL của Đảng và Nhà nước; triển khai, thực hiện nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của các cấp quản lý về công tác GDPL cho học sinh.....	56
3.2.2. Nâng cao chất lượng xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện kế hoạch GDPL cho học sinh theo hướng tích cực đổi mới hình thức và nội dung.....	60
3.2.3. Xây dựng cơ chế tổ chức phối hợp các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để GDPL cho học sinh	66
3.2.4. Bồi dưỡng kỹ năng sư phạm và nghiệp vụ công tác chủ nhiệm cho đội ngũ giáo viên	73
3.2.5. Nâng cao ý thức tự tu dưỡng, rèn luyện về ý thức pháp luật của bản thân học sinh.....	74
3.2.6. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá công tác GDPL cho học sinh; biểu dương kịp thời các gương người tốt việc tốt	75
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	76
3.4. Thăm dò tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	77
3.4.1. Mục đích, nội dung, cách thức thăm dò	77
3.4.2. Kết quả thăm dò tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	77
Kết luận chương 3.....	80
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	81
1. Kết luận.....	81
2. Khuyến nghị.....	82
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	85
PHỤ LỤC	86

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lý
CNH-HĐH	: Công nghiệp hóa – Hiện đại hóa
CNCS	: Chủ nghĩa Cộng sản
CNXH	: Chủ nghĩa xã hội
GD	: Giáo dục
GDPL	: Giáo dục pháp luật
GDCD	: Giáo dục công dân
GD&ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
HS	: Học sinh
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
VPPL	: Vi phạm pháp luật
XH	: Xã hội
XHCN	: Xã hội Chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Thống kê xếp loại đạo đức học sinh THPT của thành phố Bắc Ninh từ năm 2010 - 2013	35
Bảng 2.2: Đánh giá mức độ biểu hiện của một số hành vi VPPL của học sinh.....	37
Bảng 2.3: Đánh giá về các lỗi vi phạm pháp luật của học sinh THPT.....	39
Bảng 2.4: Đánh giá của học sinh về mức độ tham gia của học sinh vào các hoạt động tìm hiểu pháp luật.....	41
Bảng 2.5: Đánh giá việc thực hiện công tác phối hợp các lực lượng để GDPL cho học sinh THPT	44
Bảng 2.6: Đánh giá về công tác quản lý GDPL học sinh THPT.....	45
Bảng 2.7: Đánh giá về tầm quan trọng của các yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng GDPL cho học sinh THPT.....	49
Bảng 3.1: Thành phần các đối tượng được thăm dò.....	77
Bảng 3.2: Đánh giá về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp giáo dục pháp luật cho học sinh	78

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Việc xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền - Nhà nước của dân, do dân và vì dân, đảm bảo Nhà nước quản lý xã hội bằng pháp luật là một trong những mục tiêu cơ bản của Đảng ta. Vì vậy việc trang bị tri thức pháp luật, hình thành ý thức pháp luật để phát triển toàn diện nhân cách con người, tìm tòi các biện pháp tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật để đạt hiệu quả cao là một trong những nhiệm vụ cấp thiết của các cấp ủy Đảng, chính quyền, đặc biệt là nhiệm vụ của các cơ sở giáo dục và đào tạo, các nhà trường phổ thông.

Đối với các em học sinh, ý thức tuân thủ pháp luật và sự hiểu biết pháp luật là một nội dung quan trọng hình thành nên nhân cách. Trong nhà trường, cùng với kiến thức văn hóa, kiến thức pháp luật giúp các em nâng cao hiểu biết và dần dần có thói quen tự giác tuân thủ các quy định của pháp luật, biết thực hiện nghĩa vụ, trách nhiệm, quyền lợi của công dân, xây dựng một môi trường xã hội có kỷ cương, nề nếp “Sống và làm việc theo hiến pháp và pháp luật”.

Trong chiến lược phát triển kinh tế-xã hội, Đảng ta đã xác định “Giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu” nhằm đào tạo lớp người mới làm chủ tương lai của đất nước. Nghị quyết Hội nghị lần thứ 2 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VIII chỉ rõ: Nhiệm vụ và mục tiêu cơ bản của giáo dục Việt Nam là nhằm xây dựng những con người mới có đầy đủ phẩm chất, năng lực, trí tuệ, sức khỏe, có tính tổ chức kỷ luật để kế thừa xây dựng đất nước.

Hiện nay, trong nền kinh tế thị trường, một số nhà trường phổ thông chỉ coi trọng việc “dạy chữ” phục vụ cho thi cử, ít quan tâm đến việc giáo dục đạo đức, ý thức công dân và trang bị kiến thức pháp luật. Mặc dù chương trình môn GDCC (có nội dung GDPL) đã trở thành môn học chính khóa từ năm học 1988-1989, nhưng thực sự vẫn chưa được coi trọng như các môn học khác.

Đề GDPL đúng với ý nghĩa là trang bị tri thức, cung cấp thông tin nhằm nâng cao ý thức và kiến thức pháp luật, để từ đó hình thành lối sống tuân thủ